

Kliimat ja keskkonda säästvate põllumajandustavade (rohestamise) toetus

Ühtse pindalatoetuse (edaspidi *ÜPT*) taotlejal on kohustuslik taotleda kliimat ja keskkonda säästvate põllumajandustavade toetust (edaspidi *ROH toetust*) ja täita selle nõudeid. Toetuse eesmärk on vähendada põllumajanduse mõju keskkonnale, aidates säilitada mulla kvaliteeti, püsirohumaid ja elurikkust. Põllumajandustootjad peavad täitma kolme rohestamisest tulenevat tava:

1. Põllumajanduskultuuride mitmekesistamine;
2. Püsirohumaade säilitamine;
3. Ökoalade määramine.

Rohestamise tavade hindamisel võetakse lisaks ÜPT taotlusalusele maale arvesse ka mittetaotlusalune maa ja alla 0,30 ha suurused põllud, mis kokku moodustavad vähemalt 0,30 ha ühtse maa-ala. Rohestamise toetuse maksmise aluseks on ÜPT kindlakstehtud toetusõiguslik pindala. Põllumajandusmaa, millele toetust taotletakse, peab olema taotleja kasutuses hiljemalt taotlusaasta 15. juuni seisuga.

Näide:

Põllu nr	Põllu pindala	Põllumajandus-kultuur	ÜPT taotlusalune põld	Rohestamise nõuete hindamisel võetav põld	Toetuse maksmisel aluseks võetav põld
1	0,10	kaer	Ei	Jah	Ei
2	0,20	ristik	Ei	Jah	Ei
3	1,00	kõrvits	Jah	Jah	Jah
4	11,00	rukis	Jah	Jah	Jah
5	15,00	raps	Ei	Jah	Ei

Taotlejad, kelle põldudel kasvavad üksnes püskikultuurid (maakasutus PK, nt viljapuud, marjapõõsad), on rohestamise tavade täitmisest vabastatud.

Taotlejad, kelle põllumajandusmaad asuvad täielikult või osaliselt Natura 2000 võrgustikuga aladel, järgivad rohestamise tavasid ulatuses, mis on kooskõlas Natura 2000 nõuetega.

Rohestamise tavade täitmisest on vabastatud ka taotlejad, kes on 2015. aastal liitunud väikepõllumajandustootja toetuse kavaga ja 2020. aastal jätkavad sama kava alusel otsetoetuste taotlemist.

Taotlejad on vabastatud rohestamise tavade täitmisest mahetunnustatud põllumajandusmaal.

Taotlejatel, kellel on lisaks mahetunnustatud põllumajandusmaa(de)le ka mitte-mahetunnustatud põllumajandusmaad, on võimalik taotlusel valida, kas täita rohestamise tavasid ainult mitte-mahetpõllumajanduslikul maal või kogu maal. Nõuete täitmist kontrollitakse vastavalt taotleja poolt taotlusel tehtud valikule. Kui ta jätab valiku tegemata, siis kontrollitakse tavade täitmist kogu põllumajandusmaal.

Näide

Taotlejal on kokku 64,00 ha põllumaad. Sellest 50,00 ha on mahetunnustatud maad. Taotleja on valinud rohestamise tava täitmise vaid mitte-mahetpõllumajanduslikul maal, seega rohestamise tavasid peab täitma 14,00 ha osas.

Põllu nr	Põllu pindala	Põllumajandus-kultuur	Maakasutus	Mahetunnustatud
1	10,00	kaer	P	JAH
2	20,00	heintaimed	P	JAH
3	20,00	kõrvits	P	JAH
4	7,00	oder	P	EI
5	7,00	nisu	P	EI

Lisaks lk 1 toodud juhtumitele ei pea põllumajanduskultuuri mitmekesistamise tava täitma taotlejad, kelle põllumaa pind jääb alla 10,00 ha. Mahetootja, kes on otsustanud rohestamise tavaid täita mitte-mahepõllumajanduslikus kasutuses oleva põllumajandusmaa osas, ei pea põllumajanduskultuuride mitmekesistamise tava täitma juhul, kui mitte-mahepõllumajanduslikus kasutuses oleva põllumaa pind jääb alla 10,00 ha.

Lisaks lk 1 toodud juhtumitele ei pea ökoalade tava täitma taotlejad, kelle põllumaa pind on kuni 15,00 ha (k.a). Mahetootjad, kes on otsustanud rohestamise tavaid täita mitte-mahepõllumajanduslikus kasutuses oleva maa osas, ei pea ökoalade tava täitma juhul, kui mitte-mahepõllumajanduslikus kasutuses oleva põllumaa pind ei ole üle 15,00 ha.

1. Põllumajanduskultuuride mitmekesistamise tava

Tava kehtib taotlejatele, kes kasutavad vähemalt 10,00 ha põllumaad (püsirohumaat, tagasirajatud püsirohumaat (TAR) ja püskikultuuride alune pind ei kuulu põllumaa arvestusse). Tavade täitmiseks tuleb vastavalt toetusaluste hektarite arvule kasvatada vähemalt kahte või kolme erinevat põllumajanduskultuuri.

- **kahe kultuuri nõue:** kui taotlusele märgitud põllumaa (maakasutus P ja M, sh mittetaotletud põllud) pindala on 10,00-30,00 ha, peab põllumaal kasvatama vähemalt kahte erinevat põllumajanduskultuuri, millest põhikultuur ei tohi hõlmata enam kui 75%.

Näide

Taotlejal on 10,00 ha põllumaad, ta peab kasvatama vähemalt kahte põllumajanduskultuuri. Peamine kultuur ei moodusta üle 75% kogu põllumaast.

Põllu nr	Põllu pindala	Põllumajanduskultuur	Maakasutus	% põllumaast
1	7,50	kaer	P	75
2	2,50	heintaimed	P	25

- **kolme kultuuri nõue:** kui põllumaa suurus on üle 30,00 ha, siis peab põllumaal kasvatama vähemalt kolme erinevat põllumajanduskultuuri. Põhikultuur ei tohi hõlmata enam kui 75% ja kaks peamist põllumajanduskultuuri kokku ei tohi hõlmata enam kui 95% põllumaast.

Näide

Taotlejal on 50,00 ha põllumaad, ta kasvatab vähemalt kolme põllumajanduskultuuri, peamine kultuur on alla 75% kogu põllumaast ja kaks peamist kultuuri moodustavad 94%.

Põllu nr	Põllu pindala	Põllumajanduskultuur	Maakasutus	% põllumaast
1	33,00	kaer	P	66
2	14,00	heintaimed	P	28
3	3,00	rukis	P	6

- **ülejäanud põllumaa nõue:** Kui põllumaast moodustavad kesa ja rohttaimed üle 75%, ei tohi ülejäänud põllumaal kasvav peamine kultuur hõlmata üle 75% ülejäävast põllumaast, v.a. juhul, kui see maa on kaetud rohttaimede või kesaga.

Näide: Taotlejal on 50,00 ha põllumaad, kesa ja rohttaimed moodustavad põllumaast 90% ja ülejäänud põllumaal kasvav peamine kultuur hõlmab 60% kõnealusest ülejäävast põllumaast.

Põllu nr	Põllu pindala	Põllumajanduskultuur	Maakasutus	% põllumaast	% ülejäänud põllumaast
1	40	heintaimed	P	80	
2	5	mustkesa	P	10	
3	3	rukis	P	6	60
4	2	kaer	P	4	40

Milliseid kultuure käsitletakse põllumajanduskultuuri mitmekesistamisel ühe kultuurina, milliseid eraldi kultuuridena?

- Ühe perekonna alla kuuluvad kultuurid loetakse üheks kultuuriks, nt rukis, „Sangaste“ rukis, rukis allakülviga. Erandiks on speltanisu, mida loetakse eraldi kultuuriks. NB! Talivilja ja suvilija käsitletakse eraldi kultuuridena.
- Raps ja rüps – suviraps, suvirüps, taliraps ja talirüps on kõik eraldi kultuurid.
- Ristõieliste, maavitsaliste ja kõrvitsaliste perekonda kuuluvad liigid on kõik eraldi kultuurid, nt lillkapsas, nuikapsas, kaalikas.
- Kesa – mustkesa ja sööti jäetud maa moodustavad kokku ühe kultuuri. Erisuste arvestamisel loetakse ka HK (haljaskesa) või HV (haljasväetis) märkega põllud kesa arvestusse.
- Rohi ja muud rohttaimed – kõik heintaimede segud moodustavad ühe kultuuri, kuid puhaskülvina (100%) liblikõieliste kultuurid loetakse eraldi kultuuriks, nt ristik ja lutsern.
- Segakultuurid – kõik segakultuurid loetakse üheks kultuuriks, nt teraviljade segu, ravim- ja maitsetaimed väikestel pindadel, köögivilja väikestel pindadel ja segatis on üks kultuur – segakultuur.

Segakultuuride kasvatamisel, kus üht või mitut kultuuri kasvatatakse samaaegselt eraldi ridades, arvestatakse neid eri põllumajanduskultuurina, kui ühe kultuuri kasvupind põllul hõlmab vähemalt 25%.

Näide

Põllud ja põllumajanduskultuurid pindalatoetusetaotlusel

Põllu nr	Põllu pindala	Põllumajanduskultuur
1	25,00	segatis
2	25,00	teraviljade segu allakülviga
3	30,00	talinisu
4	20,00	suvinisu
5	0,10	Ravim- ja maitsetaimed väikestel pindadel (eraldi ridades, aedtill moodustab 90% ja aedpetersell 10%)

Mitmekesistamise nõude hindamisel arvestatakse kultuure järgmiselt:

Põllu nr	Põllu pindala	Põllumajanduskultuur	% põllumaast
1 ja 2	50,00	segakultuur	49,95
3	30,00	talinisu	29,97
4	20,00	suvinisu	19,98
5	0,10	aedtill	0,1

Mitmekesistamise tava on selle näite puhul täidetud, sest taotlejal on kokku 100,10 ha põllumajandusmaad, millel ta kasvatab vähemalt kolme põllumajanduskultuuri; peamine kultuur on alla 75% kogu põllumaast ja kaks peamist kultuuri ei moodusta üle 95%.

Hoolimata põhinõudest loetakse mitmekesistamise tava täidetuks ka juhul, kui:

1) Taotlusele märgitud põllumaast (maakasutus P/M, sh mittetaotletud põllud) moodustavad kesa, rohttaimed või liblikõielised kultuurid üle 75% (75,01% või rohkem).

Näide

Põllumaad on kokku 50,00 ha ja taotlejal on kõik põllud kesa ja rohttaimedega kaetud.

Põllu nr	Põllu pindala	Põllumajandus-kultuur	Maakasutus	% põllumaast	% ülejäänud põllumaast
1	40,00	heintaimed	P	80	
2	5,00	mustkesa	M	10	
3	3,00	haljaskesa	P	6	
4	2,00	heintaimed	P	4	0

2) Kui üle 75% toetusõiguslikust põllumajandusmaast on püsirohumaat või maa, mida kasutatakse rohu või muude rohttaimede kasvatamiseks.

Näide

Kogu põllumajandusmaa pindala on 254,00 ha, millest rohttaimed (PR/TPR/TAR+P) moodustavad 225,00 ha. Rohttaimed hõlmavad seega 88,58% põllumaast. Tava on täidetud.

Põllu nr	Põllu pindala	Põllumajandus-kultuur	Maakasutus	% põllumaast	% põllumajandusmaast
1	150,00	rohttaimed	PR/TPR/TAR	0	59
2	75,00	heintaimed	P	7	30
3	5,00	rukis	P	4	4
4	24,00	kaer	P	2	7

3) Taotlusele märgitud põllumaast moodustavad kesa ja rohttaimed üle 75%, taotleja kasvatab vähemalt nõutud arvu põllumajanduskultuure (sõltuvalt pinnast kas kaks või kolm) ja kesa ning rohttaimedega kaetud põllumaast ülejäänud põllumaal kasvav peamine kultuur ei moodusta rohkem kui 75%.

Näide

Põllumaad on kokku 60,00 ha ja taotleja kasvatab küll kolm erinevat kultuuri, kuid peamist on üle 75% ning kaks suurimat on üle 95%, mistõttu ta rikuks algset mitmekesistamise tava. Kuid antud erinevusest tulenevalt on nõue täidetud, sest kesa ning rohttaimedega kaetud põllumaast ülejäänud põllumaal kasvav peamine kultuur (rukis) ei moodusta rohkem kui 75%.

Põllu nr	Põllu pindala	Põllumajandus-kultuur	Maakasutus	% põllumaast	% ülejäänud põllumaast
1	50,00	heintaimed	P	83,33	
2	7,50	mustkesa	P	12,5	
3	1,50	rukis	P	6	60
4	1,00	kaer	P	4	40

4) Taotlusele märgitud põllumaast on pinnaliselt üle 50% erineva asukohaga võrreldes eelmise aasta

pindalatoetusetaotlusega ja kõikide käesoleva põldude kultuur on erinev võrreldes eelmise aastaga (ka juhul, kui põld oli eelmisel aastal teise taotleja taotlusel).

Näide

Pinnaline muutus on 60% ning kultuuride erinevus põldudel on 100%.

Aasta 2019						Aasta 2020					
Põllu nr	Põllu pind	Põllumassiivi number	Põllumajanduskultuur	MK	% põllu-maast	Põllu nr	Põllu pind	Põllumassiivi number	Kultuur	MK	% põllu-maast
1	60,00		kartul	P	60	1	60,00	Y	heintaimed	P	60
2	40,00	X	heintaimed	P	40	2	40,00		kartul	P	40

2. Ökoalade määramise tava

Põllumajandustootja, kelle kasutuses on toetusõiguslikku põllumaad rohkem kui 15,00 ha, määratleb sellest maast vähemalt 5% ökoloogilise kasutuseesmärgiga maa-alaks (*edaspidi ökoalad*).

Ökoalaks on põllumajandustootjal võimalik valida ökoalade 5% kohustuse täitmiseks maastikuelemente ja harimispraktikaid.

Ökoalade arvestusse kuuluvad ainult need maastikuelemendid ja harimispraktikad, mis on ökoalade loetelus valitud, lisatud mäрге! Ökoalade pindala leidmisel võetakse harimispraktikate puhul arvesse ökoalade loetellu lisatud põllu pindala põldude loetelust (PT50A), korrutatuna läbi vastava koefitsiendiga. Harimispraktikaid ja maastikuelemente, millele ei ole ökoalade loetelus märged lisatud, ökoalade nõude arvestamisel arvesse ei võeta!

Ökoaladeks arvestatavate maastikuelementide hulka kuuluvad:

- põõsaste ja puudega põllusaar (suurusega 0,01-0,50 ha), mis on selgesti eristatav ümbritsevast põllumaast;
- puude rida (min 20 m pikkune ja 0,01 ha suurune, tihedusega vähemalt 3 puud iga 20 m kohta, puud ühekaupa reas) põllumaal, põllumaa servas või sellega külgneval alal (v.a eesvoolu või kuivenduskraavi pervel);
- hekk (min 0,01 ha, min 20 m pikkune ja kuni 10 m laiune) põllumaal, põllumaa servas või sellega külgneval alal (v.a eesvoolu või kuivenduskraavi pervel);
- metsasiil (eelkõige puudest koosnev, min pikkusega 20 m ja kuni 30 m laiune; erandina kokkupuude põllumassiiviga kuni 30 m ulatuses), mis on põllumaaga ümbritsetud (v.a võssa kasvanud kraavid);
- kraav (alla 10 km² valgalaga eesvoolud ja maaparandussüsteemi maa-alal paiknevad kuivenduskraavid) koos nende serval ja nõlval ning serva ja põllu vahel oleva puittaimestikuga kuni 12 meetri laiuselt (Metsaäärse kraavi pindala hulka arvatakse üksnes kraavist põllu poole jääv puittaimestik. Metsaäärse kraavi põhi, põllupoolne nõlv ja serv peavad olema valdavas ulatuses visuaalselt tuvastatavad) põllumaal või sellega külgneval alal;
- kiviaed (MAK 2007-2013 ja MAK 2014-2020 toetustega taastatud/taastatav kiviaed või pärandkultuuriobjektina kaardistatud kiviaed; laius vahemikus 0,5-2,8 m ja kõrgus 0,3-1,7 m) põllumaal või sellega külgneval alal.

Harimispraktikatest on taotlejatel võimalik märkida järgmised kultuurid:

- **Kesa:** arvestusse lähevad heintaimede kultuurid, mis on taotlusel määratletud haljaskesaks (mäрге HK) või haljasväetiseks (HV). Samuti loetakse kesaks mustkesa ja sööti jäetud maa. Harimispraktikatena arvestamiseks peavad need põllud olema kantud ökoalade vormile. Ökoalana määratud kesa tuleb hoida katkematult kesas vähemalt kuue kuu vältel vahetult

enne 01. augustit ja seal ei tohi kasvatada ega toota põllumajandustooteid enne 01. augustit. Erandina ei muutu ökoalaks märgitav kesa/sööti jäetud maa kuuendal aastal püsirohumaaks. Kesa kaalutegur ökoalade pindala arvestamisel on 1,0. Ökoalana määratletud kesal ei ole lubatud kasutada taimekaitsevahendeid.

- **Lühikese raieringiga paju madalmetsa alad:** arvestusse lähevad vaid need alad, kus kasvatatakse paju madalmetsa (*Salix*) ja kus ei tohi kasutada mineraalväetisi ja/või taimekaitsevahendeid. Paju madalmetsa koefitsient kaalutegur pindala arvestamisel on 0,5 (st. 1 ha =0,5 ha-d).
- **Lämmastikku (N) siduvad põllumajanduskultuurid:** arvestatakse puhaskülvina liblikõieliste sugukonda kuuluvaid kultuure – esparsett (*Onobrychis* Mill), ristik (*Trifolium* spp.), lutsern (*Medicago sativa*, *Medicago* L.), mesikas (*Melilotus* Mill.), nõiahammas (*Lotus corniculatus*), vikk (*Vicia* spp), hernes (*Pisum* spp.), aeduba (*Phaseolus* spp., *Vigna* spp.), põlduba (*Vicia faba*), sojauba (*Glycine max.*L). N siduvaid põllumajanduskultuure on lubatud kasvatada segus teiste põllumajanduskultuuridega tingimusel, et N siduva põllumajanduskultuuri osakaal taimikus on üle 50 protsendi, mida on võimalik kohapealses kontrollis visuaalselt tuvastada. N siduvate kultuuridega aladel ei kehti tootmispiirangud. Kultuurid peavad olema kasvukohal kogu kasvuperioodi jooksul, seejuures on lubatud saagikoristus ja niitmine koos niite kokku kogumisega. Talivili peab olema külvatud taotluse esitamise aasta 15. oktoobriks. Põllumaad, kus ei kasvatata pärast N siduva põllumajanduskultuuri kasvatamist talivilja, ei tohi enne 15. oktoobrit sisse künda ning sellel ei tohi kasutada muid taimikut kahjustavaid mullaharimisviise. Lämmastikku siduvat põllumajanduskultuuri ei ole lubatud kasvatada veeseaduse §-s 118 sätestatud veekaitsevööndis. Nimetatud kultuuride kaalutegur ökoalade arvestuses on 1,0 (st. 1 ha =1 ha-d). Ökoalana määratletud põllumaal, millel kasvatatakse lämmastikku siduvat põllumajanduskultuuri, ei ole lubatud kasutada taimekaitsevahendeid, samuti on keelatud kasutada külviks taimekaitsevahenditega töödeldud seemet. Väetiste kasutamist see piirang ei mõjuta.

Näide

Põllumaa pindala on 23,00 ha. Lisaks kasvatab taotleja 3,00 ha paju. Seega 5% põllumaa pindalast (23 ha-st) on 1,15 ha, mida tuleb ökoalana hoida. Taotleja märgib ökoalade loetellu põllusaare ning harimispraktikatest paju (põld nr 5) ja mustkesa (põld nr 2) ning põllusaare. Ökoalade pindala on kokku 4,50 ha, mis moodustab 19,57% põllumaa pindalast, ning ökoalade tava on seega täidetud.

Põllu nr	Pindala	Põllumajandus-kultuur/element	Maakasutus	% põllumaast	Ökoalaks valitud	Ökoala pind (ha)
1	14,00	heintaimed	P	60,87		
2	1,00	oder	P	4,35		
3	5,00	suvinisu	P	21,74		
4	2,50	mustkesa	M	10,87	✓	2,50
5	3,00	paju	PK	-	✓	1,50
	0,50	põllusaar	P	2,17	✓	0,50

Hoolimata põhinõudest loetakse ökoalade tava täidetuks ka juhul, kui:

- 1) Üle 75% põllumaast (maakasutus P/M, sh mittetaotletud põllud) kasvavad rohttaimed, kesa, liblikõielised kultuurid või nende kombinatsioonid.

Näide

Taotlejal on kokku 250,00 ha põllumaad. Rohumaa moodustab üle 75% põllumaast. Tava loetakse täidetuks, ökoalaid valima ei pea.

Põllu nr	Põllu pindala	Põllumajanduskultuur	Maakasutus	% põllumaast
1	230,00	heintaimed	P	92,00
2	10,00	rukis	P	4,00
3	10,00	kaer	P	4,00

2) Üle 75% toetusõiguslikust põllumajandusmaast on püsirohumaa või maa, mida kasutatakse rohu või muude rohttaimede kasvatamiseks.

Näide

Kogu põllumajandusmaa pindala on 254,00 ha, millest rohttaimed (PR/TPR/TAR+P) moodustavad 225,00 ha. Rohttaimed hõlmavad seega 88,58% põllumaast. Tava on täidetud.

Põllu nr	Põllu pindala	Põllumajanduskultuur	Maakasutus	% põllumaast	% põllumajandusmaast
1	150,00	rohttaimed	PR/TPR/TAR	0	59
2	75,00	heintaimed	P	72	30
3	5,00	rukis	P	4	4
4	24,00	kaer	P	24	7

3) Põllumajandusliku majapidamise põllumajandusmaa, sh mittetaotletud põllud, asub pinnaliselt vähemalt 50% ulatuses nn metsasuse erisusega kohaliku omavalitsuse üksuse territooriumil. Metsasuse erisuse alla loetakse põld, mis asub 100% metsasuse erisusega omavalitsusüksuse territooriumil oleval põllumassiivil.

Näide

Taotlejal on kokku 50,00 ha põllumajandusmaad. 60% põldude pinnast asub metsasuse erisusega kohaliku omavalitsuse üksuse territooriumil. Taotleja ei pea ökoalade tava täitma.

Põllu nr	Põllu pindala	Põllumajanduskultuur	Maakasutus	% põllumajandusmaast	Metsasuse erisus?
1	20,00	rohttaimed	PR/TPR/TAR	40	Ei
2	20,00	kartul	P	40	Jah
3	10,00	porgand	P	20	Jah

NB! Kui taotleja, kellele kehtib metsasuse erisus ja ta ei pea ökoalade tava täitma, otsustab siiski märkida ökoalade loetelul vähemalt ühe ökoala, siis see erisus enam ei kehti ja ta peab ökoalade nõuet täitma kogu põllumaal.

Metsasuse erisuse rakendamiseks ettenähtud ühtne geograafiline piirkond moodustub järgmistest Eesti piiriäärsete alade, vahe-Eesti ning Lääne-Eesti, sealhulgas saarte homogeense piirkonna kohaliku omavalitsuse üksustest: Alutaguse vald, Anija vald, Haapsalu linn, Haljala vald, Harku vald, Hiiumaa vald, Häädemeeste vald, Jõelähtme vald, Jõgeva vald, Jõhvi vald, Kastre vald, Kehtna vald, Kihnu vald, Kiili vald, Kohila vald, Kose vald, Kuusalu vald, Lääne-Harju vald, Lääne-Nigula vald, Lääneranna vald, Lügane vald, Muhu vald, Mulgi vald, Mustvee vald, Märjamaa vald, Narva-Jõesuu linn, Otepää vald, Peipsiääre vald, Põhja-Pärnumaa vald, Põhja-Sakala vald, Pärnu linn, Ruhnu vald,

Rõuge vald, Röpina vald, Saarde vald, Saaremaa vald, Saue vald, Setomaa vald, Toila vald, Tori vald, Tõrva vald, Tõri vald, Valga vald, Viimsi vald, Vinni vald, Viru-Nigula vald, Vormsi vald, Võru vald.

3. Püsirohumaade säilitamine

Üheks rohestamise tavaks on ka püsirohumaad (PR), sh keskkonnatundliku püsirohumaad (TPR) säilitamine. Püsirohumaad suhe kogu põllumajandusmaasse riigi tasandil ei tohi võrreldes 2015. a kehtestatud võrdlusarvuga väheneda üle 5%. 2019. aasta pindalatoetuste taotluste andmete alusel vähenes Eesti riigi tasandil püsirohumaad suhtarv võrreldes 2015. aastal kehtestatud võrdlussuhtarvuga alla 5% (täpsemalt 4,92%). Seega kehtib 2020. a püsirohumaade säilitamine tavapärase kohustusena ehk püsirohumaad on vaja säilitada, kuid selle ülesharimine ei too kaasa „rohestamise“ toetuse vähendamist. Kuna 2019. a oli suhtarvu vähenemine lubatud piirile väga lähedal, siis püsirohumaade edasine ülesharimine võib väga suure tõenäosusega tuua kaasa tagasirajamise kohustuse 2021. aastaks. Seega soovitame püsirohumaad mitte üles harida. 2019. a sügisel ülesharitud püsirohumaad, kuhu on külvatud talivilid, toob kaasa 2020. a rohestamise toetuse vähendamise, kuna maa hariti üles ajal, mil kehtis täielik ülesharimise keeld.

Taotlejad, kelle kasutuses on maad, millele kehtib 2016. ja 2018. aasta lõpul määratud ning eelnevatel aastatel täitmata jäänud püsirohumaad tagasirajamise kohustus, peavad käesoleval aastal rajama püsirohumaad määratud ulatuses tagasi. Aastatel 2017-2019 tagasirajatud püsirohumaad (TAR) kasutusotstarvet ei tohi muuta.

Täpsema info püsirohumaad säilitamise ja rohumaad püsirohumaaks muutumise kohta leiate [PRIA kodulehelt](#)

Keskkonnatundliku püsirohumaad (Natura 2000 võrgustiku alal asuv püsirohumaad, mille muld on 100% ulatuses turvasmuld) kasutusotstarvet ei tohi muuta ning nimetatud maad ei tohi üles künda. Keskkonnatundlike püsirohumaade info on näha PRIA veebikaardil eraldi kihina ja lisainfona põllumassiivide andmetes. Keskkonnatundliku püsirohumaad rohukamara uuendamine on lubatud üksnes pealtekülvi teel. Rohukamara uuendamisest tuleb PRIA-t enne antud tegevust eelnevalt teavitada. Taotleja, kes on muutnud keskkonnatundliku püsirohumaad kasutusotstarvet või on selle püsirohumaad üles kündnud, peab nimetatud ala muutma tagasi püsirohumaaks PRIA määratud tähtajaks.